

*Duke Mbështetur Qeverisjen e Mirë dhe Qytetarinë Aktive
Supporting Good Governance and Active Citizenry*

Monitoruesi i Korrupsionit

Raport mbi Monitorimin e Aktiviteteve Institucionale në Luftë
Kundër Korrupsionit
Maj-Qershor 2011

USAID
NGA POPULLI AMERIKAN
OD AMERICKOG NARODA

INSTITUTE FOR
Sustainable
Communities

Publikimi i këtij Raporti u mundësua nga USAID-i përmes Programit për Fuqizimin e Shoqërisë Civile dhe implementuar nga Instituti për Komunitete të Qëndrueshme (Institute for Sustainable Communities). Qëndrimet në këtë Raport nuk reflektojnë qëndrimet e USAID ose ISC.

Përmbajtja

Përmbledhje Ekzekutive	3
Hyrje	4
Qeveria e Kosovës	5
Kuvendi i Kosovës	5
Policia e Kosovës	6
Agjencia Kundër Korrupsion	7
Doganat e Kosovës	8
Falënderime	9
Rreth Lëvizjes FOL	9

Lista e Akronimeve/Shkurtesave

AAK - Aleanca për Ardhmërinë e Kosovës

AKK - Agjencia Kundër Korrupsionit

AKR - Aleanca Kosovare e Re

DHKEK - Drejtoria për Hetimin e Krimeve Ekonomike dhe Korrupsionit

EULEX - Misioni i Bashkimit Evropian për Sundim të Ligjit në Kosovë

ISC - Institute for Sustainable Communitities (Instituti për Komunitete të Qëndrueshme)

KEK - Korporata Energjetike e Kosovës

KGJK - Këshilli Gjyqësor i Kosovës

KQZ - Komisioni Qendror Zgjedhor

LDK - Lidhja Demokratike e Kosovës

MM - Memorandum Mirëkuptimi

MTPT - Ministria e Transportit, Postës dhe Telekomunikacionit

OSHP - Organi Shqyrtues i Prokurimit

PDK - Partia Demokratike e Kosovës

PK - Policia e Kosovës

PQ - Prokuroritë e Qarkut

PKRS - Prokuroria Speciale e Kosovës

PTK - Postë-Telekomi i Kosovës

RP - Raporti i Progresit

TI - Transparency International

USAID - United States Agency for International Development (Agjencia Amerikane për Zhvillim Ndërkombëtar)

VV - Lëvizja Vetëvendosje!

Përmbledhje Ekzekutive

Qeveria e Kosovës gjatë dy muajve (maj-qershor) ka miratuar gjithsej 85 vendime. Nga këto vendime vetëm dy kanë qenë në luftë kundër korrupsionit. Me vendimin e parë qeveria ka përkrahur kërkesën e Prokurorisë Speciale të Kosovës për kompensimin e shtesave dhe stimulimin financiar për punonjësit e saj. Ndërkaq, me vendimin e dytë qeveria ka miratuar projekt-ligjin (me ndryshime) për prokurim publik;

Kuvendi i Kosovës gjatë dy muajve (maj dhe qershor) ka mbajtur gjithsej 9 seanca plenare. Prej tyre 5 janë mbajtur në muajin maj dhe 4 sosh në muajin qershor. Në seancat plenare të muajit maj janë shqyrtuar një sërë projekt-ligjesh, por asnjëri prej tyre nuk ka qenë në kuadër të sferës antikorrupsion;

Sipas statistikave të Drejtorisë për Hetimin e Krimeve Ekonomike dhe Korrupsion (DHKEK) rezulton se në muajt maj-qershor janë zhvilluar gjithsej 78 hetime: 17 raste në muajin maj dhe 61 në muajin qershor. Prej këtyre hetimeve 32 zyrtarë kanë përfunduar të arrestuar: 17 në muajin maj dhe 15 në muajin qershor. Gjatë këtij intervali kohor sipas statistikave të Policisë janë dërguar gjithsej 49 lëndë në Prokurori. Në kuadër të lëndëve 26 raste janë dërguar në prokurori me kryerës të njohur dhe 0 raste me kryerës N/N. Ndërkaq, në kuadër të rasteve të dërguara me raport të prokurorit janë gjithsej 23 raste: 8 raste të dërguara në muajin maj dhe 15 raste në muajin qershor. Ndërkaq vlera e dëmeve të supozuara përlllogarit të jetë 2,062,938.00 € në muajin maj dhe 1854846 € në muajin maj qershor;

Agjencia Kundër Korrupsion (AKK) gjatë kësaj periudhe kohore ka qenë e përqendruar tek procesi i deklarimit të pasurisë së zyrtarëve të lartë publikë, tek publikimi i Raportit Vjetor 2010 dhe te miratimi i tij në Kuvendin e Kosovës. Numri i zyrtarëve të lartë publik të cilët kanë pasur për obligim ta bëjnë deklarimin e pasurisë së tyre tek Agjencia kundër Korrupsionit ka qenë 1830. Nga ky numër vetëm 1746 ose 95.40% e kanë përmbushur obligimin ligjor. Numri i atyre që nuk e kanë deklaruar pasurinë është 84 zyrtarë apo 4.60%, ndërsa 26 zyrtarë të tjerë nuk e kanë plotësuar formularin në përputhje me dispozitat ligjore dhe standardet/kriteret e përcaktuara nga AKK-ja. Ndërkaq sipas Raportit Vjetor 2010 që ka publikuar AKK-ja rezulton se nga numri i përgjithshëm i lëndëve të pranuar në Agjenci, hetuesit e Agjencisë kanë gjetur elemente bazike për te filluar hetimet në gjithsej 139 raste: 27 raste ndaj gjykatave, 44 raste ndaj qeverisë, 22 raste ndaj nivelit komunal, 3 raste ndaj prokurorive dhe 47 sosh ndaj institucioneve tjera - kryesisht ndërmarrjet publike;

Doganat e Kosovës gjatë dy muajve kanë shqiptuar gjithsej 7 masa disiplinore. Në kuadër të tyre 4 kanë qenë në muajin maj dhe 3 të tjera në muajin qershor. Në kuadër të këtyre masave disiplinore 3 raste janë vërejtje me shkrim, 1 rast ndalim promovimi, 1 vërejtje me gojë dhe 1 rast kompenzim i pronës së dëmtuar të Doganave. Ndërkaq në kuadër të Sektorit për Standarde Profesionale janë paraqitur gjithsej 2 raste: 1 rast në muajin maj për sjellje jo-profesionale dhe 1 rast tjetër në muajin qershor për keqpërdorim të detyrës zyrtare.

Hyrje

Niveli i lartë i korrupsionit¹ dhe shtrirja e gjerë e tij në instancat më të larta dhe më të ulëta qeverisëse përbën rrezikun kryesor për proceset e shtet-ndërtimit², zhvillimin ekonomik³, transicionin demokratik⁴ dhe qeverisjen cilësore⁵. Ky konstatim pranohet gjerësisht nga segmente të ndryshme vendore dhe ndërkombëtare. Të gjithë pajtohen se korrupsioni jo vetëm që është duke i dëmtuar interesat e qytetarëve të Kosovës, por edhe procesin e integritetit të Kosovës në Bashkimin Evropian.⁶ Niveli i lartë i korrupsionit dhe krimit të organizuar ka alarmuar edhe deputetët e Bundestagu-t gjerman. Disa nga ata kanë pohuar që “paratë e qytetarëve gjermanë po investohen në vila private të politikanëve kosovare”.⁷ Në këtë linjë janë edhe raportet e shumta prestigjioze ndërkombëtare. Ato kanë pasqyruar një shkallë të lartë të korrupsionit, krimit të

organizuar dhe ekonomisë informale. Bazuar në të gjeturat e tyre Kosova renditet krahas shteteve më të korruptuara në botë dhe përkrah shteteve të dështuara. Derisa bartësit institucionalë kanë premtuar se do ta luftojnë korrupsionin dhe krimin e organizuar, opozita ka shprehur kritikën, akuzat dhe mosbesimin e saj. Në këtë kontekst, duke parë me shqetësim të madh këtë fenomen endemik, Lëvizja FOL, me përkrahje të USAID-it përmes Programit për Fuqizimin e Shoqërisë Civile i implementuar nga ISC - Instituti për Komunitete të Qëndrueshme, është duke e realizuar projektin e saj ‘Monitoruesi i Korrupsionit’ që nga Janari i vitit 2010. Përmes këtij projekti FOL mëton të nxjerrë në shesh (mos)punën e institucioneve karshi korrupsionit, duke ndikuar që kjo luftë të jetë në krye-agjendën e të gjitha institucioneve të Republikës së Kosovës”.⁸ FOL konsideron se lufta ndaj korrupsionit duhet të kalojë nga sfera e retorikës në atë të veprimeve konkrete, qasjes serioze dhe rezultateve të prekshme. Kjo është rruga e vetme që Kosova ta përmirësojë legjitimitetin e saj të brendshëm dhe ndërkombëtar. Ta etablojë demokracinë, shtetin e së drejtës dhe të jetë e krahueshme me shtetet perëndimore dhe shoqëritë e lira.

1 Kodi i Përkohshëm Penal i Kosovës sanksionon 13 lloje të veprave korruptive: shpërdorim të detyrës zyrtare ose autorizimit, përvetësim gjatë ushtrimit të detyrës, mashtrim në detyrë, përdorim i paautorizuar i pasurisë, marrja e ryshfetit, dhënia e ryshfetit, ushtrim i ndikimit, nxjerrja e kundërligjshme e vendimeve gjyqësore, zbulim i fshehtësive zyrtare, falsifikim i dokumenteve zyrtare, arkëtim dhe pagesa e paligjshme, lirimi i kundërligjshëm i personit të privuar nga liria, përvetësim i kundërligjshëm i pasurisë me rastin e bastisjes apo ekzekutimit të vendimit gjyqësor

2 Kjo tezë është rezultat i observimeve empirike, pasi që niveli i lartë i korrupsionit po e dëmton seriozisht legjitimitetin e brendshëm dhe atë ndërkombëtar të Kosovës

3 Më shumë rreth efekteve negative dhe të dëmshme të Korrupsionit shih <http://www.oecd.org> dhe website-n dhe Raportet e Transparency International: <http://www.transparency.org>

4 James B. JACOBS: Korrupsioni dhe Demokracia, Kappa Phi Journal, Volumi 84, 2004, fq. 21

5 United States Agency for International Development (USAID) - Tw luftosh korrupsionin: <http://www.usaid.gov/our-work/democracy-and-governance/technical-areas/anti-corruption/>

6 Renzo DAVIDDI: Korrupsioni po e dëmton procesin e integritetit të Kosovës në BE, Koha Ditore, 11 qershor, 2010, fq. 6

7 Florian HAHN, Botuar në Koha Ditore: Deputetët gjermanë akuzojnë Qeverinë e Kosovës për krim dhe korrupsion, 11 qershor, 2010, fq. 4

8 Hasan PRETENI - Edicioni i Lajmeve (19:30), RTK, 6 qershor, 2010

Qeveria e Kosovës

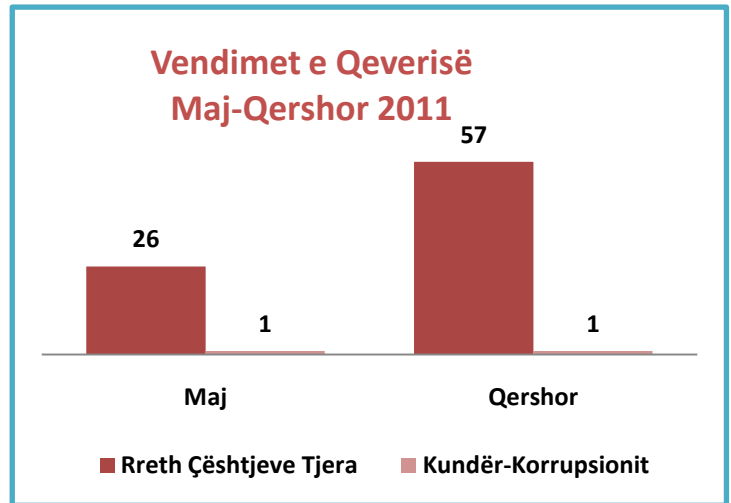
Qeveria e Kosovës gjatë dy muajve (maj-qershor) ka miratuar gjithsej 85 (tetëdhjetë e pesë) vendime: 2 vendime në kuadër të luftimit të korrupsionit dhe 83 sosh për çështje të tjera. Gjatë muajit maj janë miratuar gjithsej 27 vendime, ku vetëm njëri prej tyre ka qenë në luftë kundër korrupsionit. Me këtë vendim qeveria ka përkrahur kërkesën e Prokurorisë Speciale të Kosovës për kompensimin e shtesave dhe stimulimin financiar për punonjësit e saj. Shuma që është përkrahur është 130,000.00 Euro sipas kategorive:

- 900.00 € për zëvendës-kryeprokuroren;
- 800.00 € për 9 prokurorë special;
- 130.00 për 12 zyrtarë;
- 100.00 për 21 personel mbështetës⁹

Ndërkaq, gjatë muajit qershor janë marrë gjithsej 58 vendime, ku vetëm njëri prej tyre ka qenë në kuadër të kompletimit të legjislacionit anti-korrupsion. Me këtë vendim¹⁰ qeveria ka miratuar projektligjin (më vërejtje) për Prokurimin Publik. Ndryshimi i këtij ligji ka ardhur pas rekomandimeve të dhëna nga Raporti i Progresit të Komisionit Evropian dhe nga ana e shoqërisë civile.

⁹ Me gjerwisht shih vendimin e Qeverisw, nr. 05/14, 4 maj, 2011, fq. 1

¹⁰ Po aty, Nr. 02/21, 29 qershor, 2011

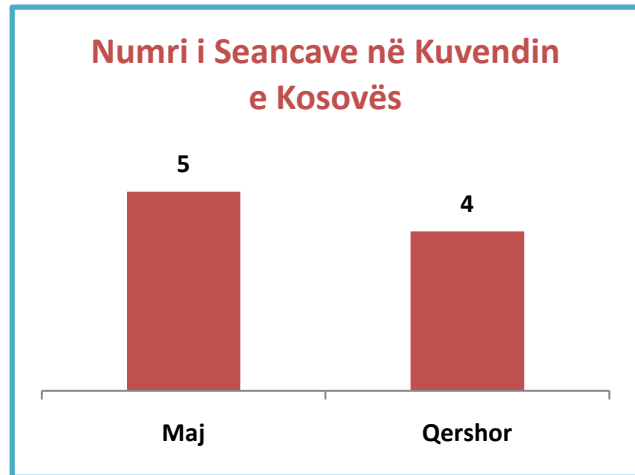

Kuvendi i Kosovës

Kuvendi i Kosovës gjatë dy muajve (maj dhe qershor) ka mbajtur gjithsej 9 seanca plenare. Prej tyre 5 janë mbajtur në muajin maj dhe 4 sosh në muajin qershor. Në seancat plenare të muajit maj janë shqyrtuar një sërë projekt-ligjesh, por asnjëri prej tyre nuk ka qenë në kuadër të sferës antikorrupsion. Gjatë këtij muaji Kuvendi ka miratuar njashtu një sërë marrëveshesh ndërkombëtare, ka mbajtur një interpelancë për bisedimet Kosovë-Serbi, ka mbajtur tre debate parlamentare dhe ka miratuar disa raporte. Në kuadrin e tyre është edhe ai i Agjencisë Kundër Korrupsion për vitin 2010. Ndërkaq, në seancën e parë të muajit qershor janë miratuar disa projekt-ligje në parim dhe është shqyrtuar raporti mbi funksionimin e sistemit të auditimit të brendshëm në sektorin publik të Kosovës për vitin 2010. Sipas të gjeturave të këtij raporti rezulton se gjatë vitit 2010 janë kryer 364 auditime të brendshme dhe për përmirësimin e sistemit të kontrollit të

brendshëm janë dhënë 1987 rekomandime. Prej tyre 53.35% janë implementuar, 28.23% janë në proces të implementimit dhe 18.42% nuk janë implementuar.¹¹ Në këtë seancë po ashtu është miratuar vendimi i qeverisë së Kosovës për emërimin e anëtarit të Organit Shqyrtues të Prokurimit Publik, Osman Kryeziu. Me 37 vota pro, 16 kundër dhe 15 abstenime është zgjedhur kandidati Kryeziu. Kanë qenë partitë opozitare (LDK, Vetëvendosje! dhe AAK) ato të cilat e kanë ngritur theksin mbi mungesën e profesionalizmit dhe ngjyrimin të tij politik gjersa ka ushtruar detyrën e kryeprokurorit në Prokurorinë e Qarkut në Prishtinë (2002-2010). Në kuadër të seancës së dytë është diskutuar më shumë për Kornizën Afatmesme të Shpenzimeve (2012-2015). I vetmi deputet që ka ngritur shqetësime rreth nivelit të lartë të korrupsionit ka qenë Haki Demolli nga ana e Lidhjes Demokratike të Kosovës. Në këtë seancë ai ka adresuar të gjeturat e raportit të Lëvizjes FOL! mbi “deklarimin e pasurisë së deputetëve në AKK dhe KQZ”, i cili ka evidentuar mos-përputhje të mëdha ndërmjet deklaramëve në Agjencinë Kundër Korrupsion dhe Komisionin Qendror Zgjedhor. Në këtë seancë janë miratuar disa projekt-ligje, raporte dhe janë zgjedhur disa anëtarë të autoriteteve dhe agjencive kosovare. Në seancën e tretë është organizuar mbledhje komemorative me rastin e vdekjes së deputetes Nekibe Kelmendi (LDK). Ndërkaq, në seancën e fundit për

muajin qershor janë miratuar projekt-ligjet të cilat kanë qenë të miratuara në parim.

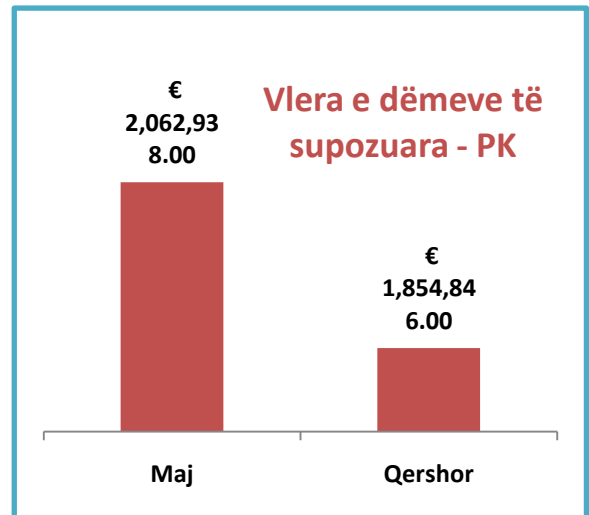
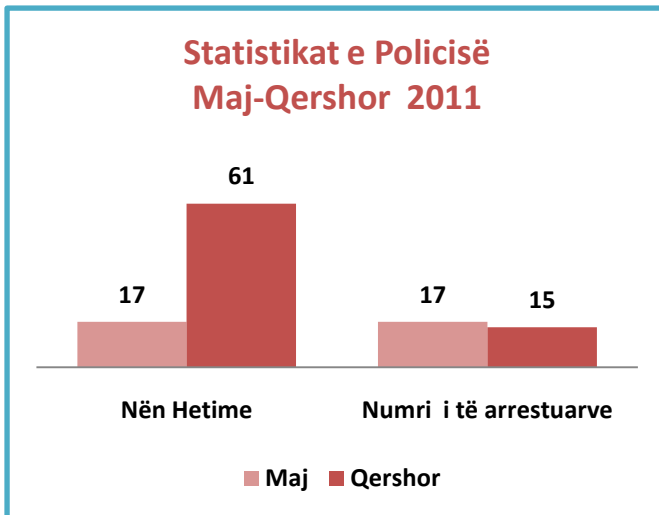
Policia e Kosovës

Policia e Kosovës perceptohet nga qytetarët e Kosovës si institucioni më i besueshëm dhe më pak i korruptuar. Raporti i EULEX-it ka treguar një shkallë progresioni të Policisë së Kosovës në relacion me kundërvënien ndaj korrupsionit dhe krimit të organizuar¹².

Sipas statistikave të Drejtorisë për Hetimin e Krimeve Ekonomike dhe Korrupsion (DHKEK) rezulton se në muajt maj-qershor janë zhvilluar gjithsej 78 hetime: 17 raste në muajin maj dhe 61 në muajin qershor. Prej këtyre hetimeve 32 zyrtarë kanë përfunduar të arrestuar: 17 në muajin maj dhe 15 në muajin qershor.

¹¹ Transkripti i mbledhjes plenare të Kuvendit, 3 qershor, 2011, fq. 77

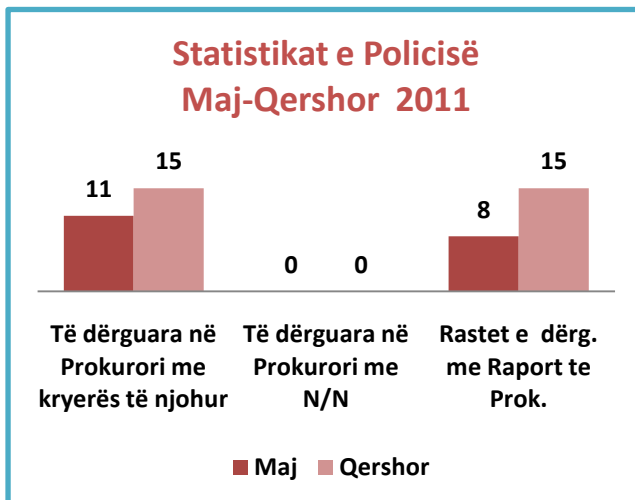
¹² Program Raporti 2010: Ndërtimi i Përbashkët i Ndryshimit të Qëndrueshëm, EULEX, qershor 2010, fq. 13-23

Gjatë këtij intervali kohor sipas statistikave të Policisë janë dërguar gjithsej 49 lëndë në Prokurori. Në kuadër të lëndëve 26 raste janë dërguar në prokurori me kryerës të njohur dhe 0 raste me kryerës N/N. Ndërkaq, në kuadër të rasteve të dërguara me raport të prokurorit janë gjithsej 23 raste: 8 raste të dërguara në muajin maj dhe 15 raste në muajin qershor.

Agjencia Kundër Korrupsion

Agjencia Kundër Korrupsion (AKK) gjatë kësaj periudhe kohore ka qenë e përqendruar tek procesi i deklarimit të pasurisë së zyrtarëve të lartë publikë, tek publikimi i Raportit Vjetor 2010 dhe te miratimi i tij në Kuvendin e Kosovës. Më shumë se 95 % e zyrtarëve të lartë publikë e kanë deklaruar pasurinë e tyre tek Agjencia kundër Korrupsionit. Sipas Ligjit mbi Deklarimin, Kontrollin dhe Prejardhjen e Pasurisë¹³ numri i zyrtarëve të lartë publik të cilët kanë pasur për obligim ta bëjnë deklarimin e pasurisë së tyre tek Agjencia kundër Korrupsionit ka qenë 1830. Nga ky numër i tërësishëm obligimin ligjor e kanë përmbushur 1746 ose 95.40%. Numri i atyre që nuk e kanë deklaruar pasurinë është 84 zyrtarë apo 4.60%, ndërsa 26 zyrtarë të tjerë e kanë deklaruar pasurinë e tyre por që në fakt formulari nuk është i plotësuar konform ligjit dhe standardeve/kritereve të cilat i ka

Ndërkaq vlera e dëmeve të supozuara përlllogaritet të jetë 2,062,938.00 € në muajin maj dhe 1854846 € në muajin maj qershor.

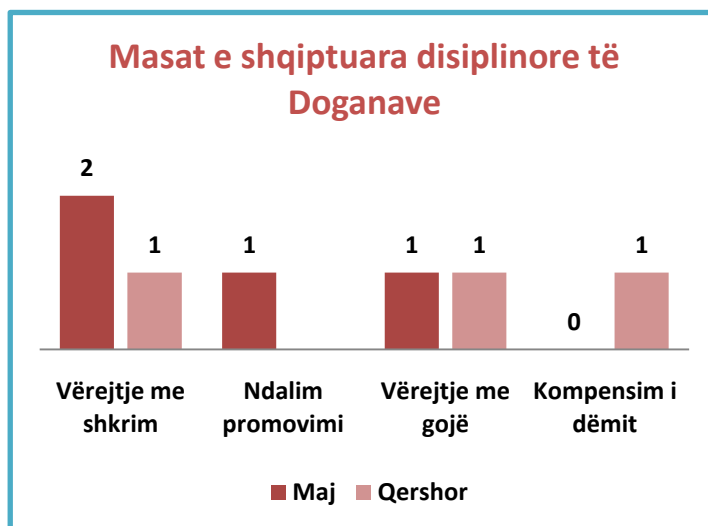
¹³ Nr. 03/L-151, 11 shkurt, 2010, Dekreti nr. DL-008-2010, Datë 02.03.2010

përcaktuar AKK-ja. Ndryshe, bazuar në nenin 16 të ligjit në fjalë AKK-ja është e obliguar që të iniciojë procedurë kundërvajtëse për të gjithë (84) zyrtarët të cilët nuk e kanë deklaruar pasurinë. Ndërsa sa i përket zyrtarëve të cilët nuk e kanë plotësuar formularin konform ligjit AKK do të kërkojë nga ta që ta bëjnë një gjë të tillë brenda afatit 15 ditorë. Në të kundërtën është e obliguar që edhe ndaj tyre të iniciojë procedurë kundërvajtëse.¹⁴ Gjatë kësaj kohe AKK-ja ka publikuar raport e saj vjetor 2010. Sipas këtij raporti rezulton se nga numri i përgjithshëm i lëndve të pranuar në Agjenci, hetuesit e Agjencisë kanë gjetur elemente bazike për te filluar hetimet në gjithsejt **139** raste. Nga rastet e raportuara si dhe ato të hetuara sipas detyrës zyrtare ku të dyshuar kanë qenë gjyqtarë dhe staf tjetër i **Gjykatave të Republikës së Kosovës** janë evidentuar **17** raste. Nga rastet e raportuara si dhe ato të hetuara për veprime korruptive të zyrtarëve në kategorinë e **Institucioneve Tjera**, (Aeroporti Ndërkombëtar i Prishtinës, Posta dhe Telekomunikacioni i Kosovës, Korporata Elektroenergjetike e Kosovës, RTK, Agjencia Kosovare e Privatizimit, ish-Ndërmarrjet Shoqërore, Ndërmarrjet tjera Publike, Institucionet e Pavarura, OJQ-të, etj), si të dyshuar për veprime korruptive janë të evidentuar **47** raste. Nga rastet e raportuara si dhe ato të hetuara për veprime korruptive të zyrtarëve në kategorinë e zyrtarëve publik të **Qeverisë së Republikës së Kosovës** (ministritë si dhe agjencitë që

veprojnë në kuadër të ministrive të caktuara) për periudhën raportuese, janë evidentuar **44** raste. **Pushteti Lokal** (Komunat e Republikës së Kosovës), përkatësisht personat zyrtar të nivelit lokal si të dyshuar për veprime korruptive, për periudhën raportuese janë evidentuar **28** raste. Në **Prokuroritë e Republikës së Kosovës** janë evidentuar 3 raste të dyshuara për veprime korruptive kundër prokurorëve të prokurorive publike.¹⁵

Doganat e Kosovës

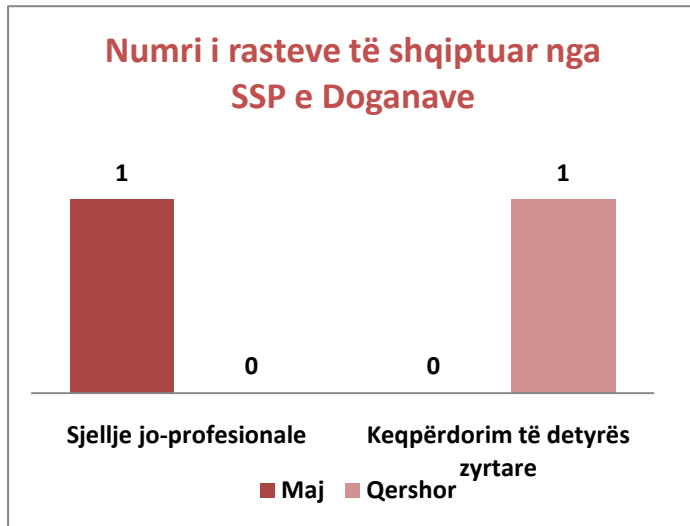
Doganat e Kosovës gjatë dy muajve kanë shqiptuar gjithsej 7 masa disiplinore. Në kuadër të tyre 4 kanë qenë në muajin maj dhe 3 të tjera në muajin qershor. Në kuadër të këtyre masave disiplinore 3 raste janë vërejtje me shkrim, 1 rast ndalim promovimi, 1 vërejtje me gojë dhe 1 rast kompensim i pronës së dëmtuar të Doganave.

¹⁴ Me hollësisht shih <http://www.akk-ks.org/?cid=1.4.287>

¹⁵ Agjencia Kundër Korrupsionit: Raporti Vjetor 2011, fq. 8

Ndërkaq në kuadër të Sektorit për Standarde Profesionale janë paraqitur gjithsej 2 raste: 1 rast në muajin maj për sjellje jo-profesionale dhe 1 rast tjetër në muajin qershor për keqpërdorim të detyrës zyrtare.

Falënderime

Publikimi i këtij Raporti u mundësua nga USAID përmes Programit për Fuqizimin e Shoqërisë Civile i implementuar nga ISC - Instituti për Komunitete të Qëndrueshme (Institute for Sustainable Communities). Ky Raport, po ashtu, është produkt dhe rezultat i kontributit të një ekipi të përkushtuar, si nga stafi i lëvizjes FOL, por edhe nga bashkëpunëtorët e jashtëm. Në këtë kontekst, Lëvizja FOL falënderon publikisht të gjithë personat që punuan në sigurimin e informacioneve dhe përpilimin e këtij raporti. Të gjitha Raportet e Lëvizjes FOL mbi Aktivitetet e Institucioneve Publike të Kosovës në Luftë kundër Korrupsionit janë të publikuara në këtë webfaqe: www.monikorr.org

Rreth Lëvizjes FOL

Lëvizja FOL angazhohet për të fuqizuar ndikimin qytetar në vendimmarrje, për qeverisje të përgjegjshme dhe efikase. FOL është thellësisht e përkushtuar që të punojë në përmirësimin dhe arritjen e niveleve më të mira të përfaqësimit qytetar në jetën publike. FOL punon për qeverisje të mirë dhe të bazuar në parimet demokratike, për institucione të përgjegjshme, transparente dhe llogaridhënëse, si dhe për zbatim dhe hartim të ligjit me pjesëmarrje. Prandaj, shpenzimi i fondeve publike, konfliktit të interesit, neglizhenca dhe përgjegjësia institucionale, si dhe qasja në informacione zyrtare, përbëjnë çështjet kryesore të punës së FOL. Në përmbushje të këtyre qëllimeve, FOL mëton të luftojë apatinë dhe indiferencën qytetare si dhe ta bëjë më aktiv dhe më të dëgjueshëm zërin e qytetarit; ta bëjë atë pjesë aktive të interesit të komunitetit dhe përherë të gatshëm që t'i kundërvihet abuzimit, keqpërdorimit, korrupsionit dhe formave tjera deformuese të qeverisjes.

Kontakto:

Andrea Gropa 35, 100000 Prishtinë,
Republika e Kosovës
Mob: +377 (0) 44 131 542
Ueb: levizjafol.org
E-mail: info@levizjafol.org